

23.4.6

(שמע מינה מהרה דמרי עלמא תמני מאה וחמשין ורתין הוו) → 38a (משנה ג') 36b

1. שְׂרָדָה אֲגוּן הַסֵּהרָה אֵל יַחְסֵר הַמִּזְג בַּטֶּגֶף עֲרַמַת חֲסִים סוּגָה בְּשׁוֹשְׁנִים: ש"ש ז, ג

2. כְּפִלַח הַרְמוֹן רִקְתָּהּ מִבְּעַד לְצַמְתָּהּ: ש"ש ז, ז

3. וַיִּגֶשׁ וַיִּשְׁק לּוֹ וַיִּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו וַיִּבְרַכְהוּ וַיֹּאמְרוּ רֵיחַ בְּנֵי כְּרִיחַ שְׂדָה אֲשֶׁר בְּרָכוּ ה': בראשית כז, כז

4. וַיֹּאמֶר מֶה עֲשִׂיתָ קוֹל דְּמִי אֲחִיד צַעֲקִים אֵלַי מִן הָאָדָמָה: בראשית ד, י

5. וַנִּפְשׁ כִּי תַחֲטֵא וְשָׁמְעָה קוֹל אֱלֹהִים וְהוּא עֵד אוֹ רָאָה אוֹ יָדַע אִם לֹא יֵצֵד וְנִשְׂא עֹנֹו: ויקרא ה, א

6. בְּטוֹב צְדִיקִים תִּעְלֶץ קַרְיָה וּבְאָבֵד רְשָׁעִים רָחָה: משלי יא, י

7. עַל פִּי שָׂנִים עֲדִים אוֹ שְׁלֵשָׁה עֲדִים יוֹמַת הַמֵּת לֹא יוֹמַת עַל פִּי עַד אֶחָד: דברים יז, ו

8. מִכְּנֶפֶת הָאָרֶץ זְמוּת שְׁמַעְנוּ צְבִי לְצַדִּיק וַאֲמַר רְוִי לִי רְוִי לִי אוֹי לִי בְּגֹדִים בְּגֹדוֹ וּבְגֹדוֹ בְּגֹדִים בְּגֹדוֹ: ישעיהו כד, טז

9. וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ וַתַּבְלַע אֶתָם וְאֶת בְּתִיָּהֶם וְאֶת כָּל הָאָדָם אֲשֶׁר לָקַח וְאֶת כָּל הַרְכֹּשׁ: במדבר טז, לב

10. הֵן גִּרְשִׁית אֲתִי הַיּוֹם מֵעַל פְּנֵי הָאָדָמָה וּמִפְּנֵיךְ אֶסְתֵּר וְהִיִּיתִי נֶעַ וְנָד בְּאֶרֶץ וְהִיא כָּל מִצְרַיִם יִהְיֶה: בראשית ד, יד

11. וַיֵּצֵא קִין מִלְפָּנָיו ה' וַיִּשָּׁב בְּאֶרֶץ נוֹד קְדָמַת עֵדֶן: בראשית ד, טז

12. ...כֹּה אָמַר ה' הֲנִי נֹתֵן לַפְּנִיכֶם אֶת דָּדְךָ חַיִּים וְאֶת דָּדְךָ הַמֵּת: הַיּוֹם בְּעִיר הַזֹּאת יָמוּת בַּחֲרֵב וּבִרְעֵב וּבִדְבָר וְהִיִּצֵּא וְנִפֵּל עַל הַפְּשָׁדִים הַצָּרִים עֲלֵיכֶם וְהָיָה וְהָיְתָה לוֹ נַפְשׁוֹ לְשָׁלָל: ירמיהו כא, ח-ט

13. כֹּה אָמַר ה' כִּתְבוּ אֶת הָאִישׁ הַזֶּה עֲרִירִי גֵבֵר לֹא יֵצֵלַח בְּיָמָיו כִּי לֹא יֵצֵלַח מִזְרְעוֹ אִישׁ יֵשֵׁב עַל כֶּסֶף דָּוָד וּמִשָּׁל עוֹד בִּיהוּדָה: ירמיהו כב, ל

14. וּבְנֵי יִכְנִיָּה אֶסֶר שְׂאֵלֵתֵיֶאל בְּנוֹ: דה"א ג, יז

15. וְהָיָה לְמִקְדָּשׁ וּלְאֲבֹן נִגְף יִלְצֹר מִכְשׁוֹל לְשָׁנֵי בְּתֵי יִשְׂרָאֵל לִפְחַ וּלְמוֹקֵשׁ לְיוֹשֵׁב: ירמיהו ח, יד

16. וַיִּשְׁקֹד ה' עַל הָרְעָה וּבִיָּאָה עֲלֵינוּ פִי צַדִּיק ה' אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשָׂיו אֲשֶׁר עָשָׂה וְלֹא שָׁמְעֵנוּ בְּקִלּוֹ: דניאל ט, יד

17. וְאֶת כָּל אַנְשֵׁי הַחַיִל שִׁבְעַת אֲלָפִים וְהַחֲרָשׁ וְהַמַּסְקָר אֲלָף הַכֹּל גְּבוּרִים עָשִׂי מִלְחָמָה וּבִיָּאִם מִלֶּךְ בְּבָל גּוֹלָה בְּבָלָה: מל"ב כד, טז

18. כִּי תוֹלִיד בְּנִים וּבְנֵי בְנֵים וְנוֹשְׁתָם בְּאֶרֶץ ...הַעִידֵתִי בְכֶם הַיּוֹם אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ כִּי אֲבַד תֵּאבְדוּן מִהָר ... דברים ד, כה-כו

I דיני נפשות: description of procedure of משנה ג'

a Layout of court: set up in half-moon so that they can see each other

i Source: v.1 – (Aggadic tangents on vv. 1-3)

b Scribes: 2 - stand on each side and write arguments of acquitters and convickers

i ד' יהודה 3 – one writes acquitters' arguments; one writes convickers' arguments – one writes both

II משנה ד' 3 rows of scholars sit in front of them (23 in a row); each having a set place (based on rank)

a If: they need to fill a vacancy, the first one in first row is given סמיכה and everyone moves up; a member of the gallery is chosen to take the last place in the third row

III דיני נפשות: procedure of intimidating witnesses in cases of משנה ה'

a First: they are brought together and warned that they may not testify about what they assume, assess, heard from rumors or hearsay, even from a trustworthy person and are reminded about the upcoming דרישה וחקירה

i Explanation: אומר is circumstantial testimony – e.g. seeing A chase B into a building with a weapon, then coming in to find B dead etc. – still no testimony (story with שטח – v. 5)

1 But: killer – who was also חייב מיתה for a crime which carries שריפה as a punishment – was killed by a snake

ii Challenge: implication is that we allow circumstantial testimony in ממונות

1 Seems: that this follows אחא ר' in his ruling about the "crazed camel", where we find the owner liable based on circumstantial evidence

2 Block: follows all opinions; inference is wrong; as we mention עד מפי עד here, but it is also invalid in re: דיני ממונות; similarly, אומר is mentioned here but is also invalid in דיני ממונות

b Then: the essential difference between ד'מ/ד"נ is pointed out to them – the irrevocable nature of execution and how, for example, קין was held liable for all of the potential generations of הבל that he killed (v. 4)

i Additional דרשה: the word דמי (plural) implies that his blood was spilled all over the rocks and trees

1 אגדות Tangential:

(a) about the murder of הבל (vv. 6-9)

(b) about the value of גלות as an expiative (vv. 10-14)

(c) about גלות and גאולה, specifically relating to גלות יכניה and גלות צדקיה (vv. 15-18)

ii (note: the rest of the משנה will be presented on the next page, with its attendant analysis/tangential אגדות)